

Tisztelet példány az olvasónak

**Párhuzamos
világtörténet
diákoknak**

**Főszerkesztő: Braun Róbert.
Cserépfalvi.
Leporelló, kötve 1295 Ft.**

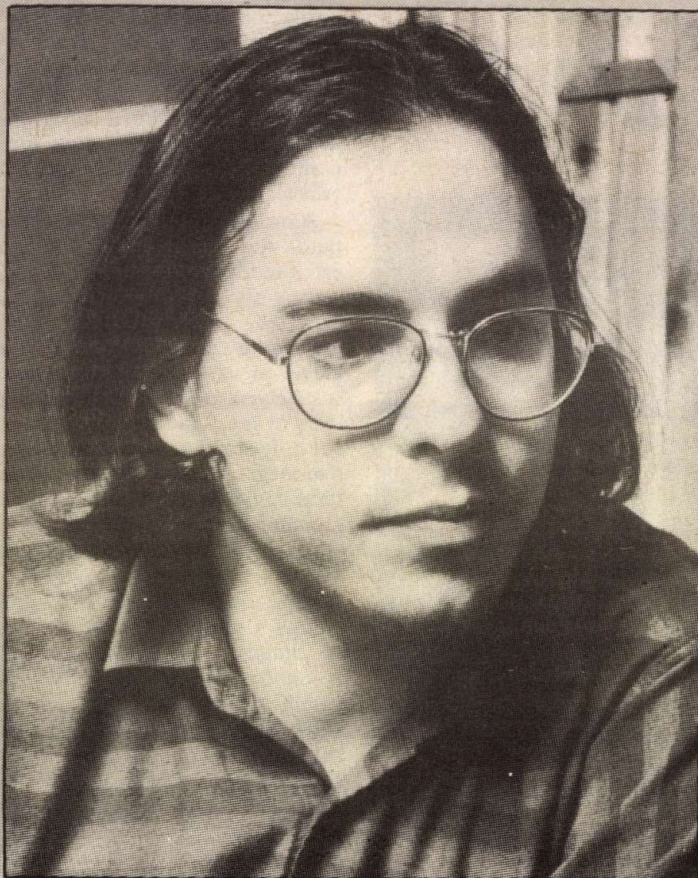
A nem épp könnyen megközelíthető cél: legyen olyan megkérdőjelezhetetlen, axiomaticus alap, ahonnan el lehet indulni. Legyenek olyan alapfeltételek, amelyek lehetővé teszik a továbbgondolkodást. Félreértések, félinformációk uralma után jöhet afféle elméletileg igazolt gondolkodási minta, amely megteremtheti a liberális megegyezést. Teória és praxis így kapcsolódhat egybe, történetfilozófiához ekként társulhat, mondjuk, az óhatatlanul is mindennapi vonzatú judaisztika. A megértéshez, persze, jócskán kell még szövegértelmezés, jelentésvizsgálat. Az már csak szerencsés ráadás, hogy ennek az írással is eljegyzett ifjúnak – értékpályában – érdemes könyveket sikerül gondolnia.

*

– Napjainkban, amikor mindent eláraszt a szellemi silányság, nem hasztalan igyekezet-e kizárólag értékes műveket közreadni szándékozó kiadó esélyiben reménykedni?

– Köztudomású, hogy Cserépfalvi Imre baloldali elkötelezettségű ember volt, annak idején könyvkiadója is e szellemiség jegyében működött. Értelemszerűen a mai utód is ideologikus, vagy ha úgy tetszik, egy ideológia mentén tevékenykedik. A liberális konszenzus megteremtésének igényével próbálunk könyveket közreadni. Aki kellő tárgyismerettel és érzékenységgel körültekint a világ nagy könyvtáiraiban vagy idehaza – az eddig meg nem jelentetett művek között –, az tapasztalhatja: mennyi az elmaradás. A Cserépfalvi Könyvkiadó ma elsősorban politikaelméleti, szociológiai, szociálpszichológiai munkákat kíván publikálni. Természetesen, a hagyományokat követve, értékes irodalmat is. Olyan alkotásokat, amelyekben a liberális baloldaliság szellemisége érvényesül.

„Kontextus”-sorozatunkban megjelentettük például Sigmund Freud *Önéletrajzi írások*, Hollós István *Búcsúm a Sárga Háztól*, Radnóti Sándor *Recrudescunt vulnera*, Hermann Imre *Az antisemitizmus lélektana*, Heller

Fotó: Vahli Ottó

Ágnes-Fehér Ferenc-Márkus György *Diktatúra a szükségletek felett* című kötetét. Szeretnénk kiadni György Péter nagyszességét, Tamás Gáspár Miklós politikai-politikaelméleti írásait, Eörsi István politikai-publicisztikai munkáit, valamint Scheiber Sándor, illetve Goldziher Ignác egy-egy kötetét. De szerepel terveinkben a pszichológia-pszichoanalitika témaköre is, például Harmat Pál történeti alkotása vagy Bakó Pálnak az öngyilkosságról szóló alapműve révén. Indítani szándékozunk továbbá egy olyan politikaelméleti szériát, amely huszadik századi, főként külföldi gondolkodók bemutatását vállalná.

– Jelen beszélgetésünk fő tárgya azonban egy egészen másfajta, a fentiekétől eltérő olvasóközönségnek szóló, didaktikus, illusztrált kiadvány. Hogyan illeszkedik ez a fent vázolt gondolkodásmódba?

– Köteteink nagy része egy bizonyos közgondolkodás elméleti megalapozását kívánja szolgálni. *Párhuzamos világtörténet diákoknak* című albumunk, értelemszerűen, főként a tinédzser korosztály számára készül, de idősebbek is használhatják, gyors, áttekinthető eligazodás céljából vagy esetleg memóriafriessítésre. Szemlélete révén e kiadvány társul ahhoz a komplex gondolkodás-

módhoz, amelyet máskülönbben is szorgalmazni szeretnénk.

Kötetünk valójában tíz panelből álló, kihúzható szócikkgyűjtemény. Semmiképp nem tekinthető tankönyvnek vagy összefoglaló kézikönyvnek, hiszen csak néhány szóval írja le a világtörténelem fő eseményeit. Ugyanakkor mégiscsak párhuzamos világtörténet ez, mert vizuálisan érzékeltetve írja le, mutatja be azt, hogy egyidejűleg hol, mikor, mi történt. S még az események egymáshoz való viszonyát, fontosságuk mértékét is szemlélteti.

Igen hasznos lehet ez a kötet a tekintetben is, hogy segít arányérzékünket helyrebillenteni. Nálunk sokáig a magyar történelem oktatásának túlsúlyra érvényesült (ne minősítsük most ennek színvonalát), de a tanulók nemigen kaptak lehetőséget arra, hogy elhelyezhessék ismereteiket a világhistóriában. Az is köztudomású, hogy a világtörténet tanításában – nemcsak nálunk, persze – az európai elsőbbség gondolata érvényesült. Az iskolakönyvek legalábbis azt sugalmazták: végül is Európa a bölcsője mindennek, itt zajlottak a legfőbb események, ez a kontinens a világtörténelem irányítója. E könyv azt is megmutatja: bizonyos itteni esemé-

nyekkel párhuzamosan mi történt Ázsiában, Afrikában, Amerikában. Első rátekintésre is jól látható így, hogy jóval az európai kultúra nagy korszakai előtt hogyan virágzott a kultúra máshol.

– Jó dolog a megfelelő időszemlélet, a történelmi párhuzamosságok szinte automatikus érzékelése. De vajon ez a könyv nem készíti-e használatát panelesztikus, mechanikus gondolkodásra?

– Amikor egyetemi főnökömnek az eredeti kiadványt megmutattam, ő mosolyogva megjegyezte: ezek olyan amerikai dolgok. Nyilván a felszínességre utalt, meg arra a sematizmusra, amely a szócikkek jellemzője. A gyors áttekinthetőségét, készségét azonban minden modern társadalom igényli, és a legönállóbb gondolkodás sem nélkülözheti a paneleket. Senkinek sem árthat, ha a világtörténet alapjait a készség fokán, akár mechanikusan is tudja.

Az eredeti kiadványt egyébként kiegészítjük egy általunk készített könyvecskével. Az is színes lesz, kihúzható, a nagy könyvhöz társítható, és bibliográfiát is tartalmaz. Ilyképpen próbáljuk az olvasók további érdeklődését felbreszteni. Kérésünkre a kiadó hozzájárult ahhoz is, hogy a magyar változatban történelmünk oldalanként egy-egy külön sort kapjon. Így mód lesz az egybevetésre. Az eredeti kiadásban egyébként csupán a magyar honfoglalás, a negyvennyolcas szabadságharc és ötvenhat szerepel. Kiegészítésünkkel az a célunk, hogy ne periférikusan, csupán angol szemszögből szerepeljünk, hanem párhuzamok, hasonlóságok, eltérések, kapcsolatok, vagyis a történeti tudatunk alakulása szemszögből fontos tények révén. Mert a magyar történelem azért több, mint pusztán „buzogány”, „huszárdárd” és „benzinespallack”...

– Közhellyel élve: aki át mond, mondjon bét is. Nem gondoltak-e más, hasonló jellegű kötetek kiadására? Simonyi Károly sikerkönyve, A fizika kultúrtörténete például ösztönzően hathat...

– Az angol kiadótól további, hasonló köteteket is átvettünk: a második világháború, a kultúra, a felfedezések, a huszadik század történetét. Ezeket szép sorjában szeretnénk magyar nyelven is közreadni. Dolgozunk a kémia kultúrtörténetén. Ez könyvszerűbb lesz, mint a többi kötet, szerkezete talán majd valóban a Simonyi-féle összefoglalóéra emlékeztet. És természetesen tervezük a magyar história ilyenféle, vizuális feldolgozását.

Nádor Tamás